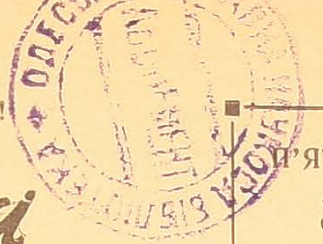

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Забльшовицькі надри

П'ятниця
31
ЖОВТНЯ
1952 року
№ 25 (359)

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечнікова

Ціна 10 коп.

n-768866

П'ятий п'ятирічний план визначає нове могутнє піднесення народного господарства СРСР і забезпечує дальше значне зростання матеріального добробуту і культурного рівня народу.

Виконання п'ятого п'ятирічного плану буде великим кроком вперед по шляху розвитку від соціалізму до комунізму.

(Директиви XIX з'їзду партії по п'ятому п'ятирічному плану розвитку СРСР на 1951-1955 роки).

Обрання Пленумом Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу виконавчих органів ЦК

16 жовтня 1952 року відбувся Пленум новообраного Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу.

1) Пленум обрав Президію ЦК у такому складі: тт. Сталін Й. В., Андріанов В. М., Арістов А. Б., Берія Л. П., Булганін М. О., Ворошилов К. Є., Ігнат'єв С. Д., Каганович Л. М., Коротченко Д. С., Кузнецов В. В., Куусінен О. В., Маленков Г. М., Малишев В. О., Мельников Л. Г., Мікоян А. І., Михайлов М. О., Молотов В. М., Первухін М. Г., Пономаренко П. К., Сабуров М. З., Сулов М. А., Хрущов М. С., Чесноков Д. І., Шверник М. М., Шкірятов М. Ф.

Кандидати в члени Президії: тт. Брежнев Л. І., Вишинський А. Я., Зверев А. Г., Ігнатов М. Г., Кабанов І. Г., Косигін О. М., Патолічев М. С., Пегов М. М., Пузанов О. М., Тевосян І. Ф., Юдін П. Ф.

2) Пленум обрав Секретаріат ЦК у такому складі: тт. Сталін Й. В., Арістов А. Б., Брежнев Л. І., Ігнатов М. Г., Маленков Г. М., Михайлов М. О., Пегов М. М., Пономаренко П. К., Сулов М. А., Хрущов М. С.

3) Пленум ЦК затвердив головою Комітету Партійного Контролю при ЦК КПРС тов. Шкірятова М. Ф.

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ РЕВІЗІЙНІЙ КОМІСІЇ

16 жовтня 1952 року відбулося засідання Центральної Ревізійної Комісії Комуністичної партії Радянського Союзу. Центральна Ревізійна Комісія обрала головою Комісії тов. Москатова П. Г.

VII звітно-виборча комсомольська конференція Одеського державного університету

В VII комсомольській конференції університету взяло участь 600 делегатів від усіх комсомольських груп університету. Конференція пройшла під знаком посилення боротьби за поліпшення ідейно-виховної роботи серед студентів, за покращення навчальної роботи студентів, під знаком гострої і принципової критики недоліків, які виявились в роботі комсомольської організації університету.

З звітною доповіддю виступив секретар комітету ЛКСМУ університету тов. В. Котов-Хроменко.

— Наша конференція, — говорить доповідач, — відбувається в той час, коли весь радянський народ переживає історичну подію в житті нашої Батьківщини—XIX з'їзд великої партії Леніна—Сталіна, який накреслює головне завдання Комуністичної партії Радянського Союзу — побудувати комуністичне суспільство шляхом поступового переходу від соціалізму до комунізму.

Ленінсько-сталінська комуністична спілка молоді повинна допомогти нашій рідній партії у виконанні цих грандіозних завдань.

Керуючись вказівками ЦК Комуністичної партії Радянського Союзу, рішеннями ЦК ВЛКСМ і ЦК ЛКСМУ, комсомольська організація університету спрямовувала всю роботу на виховання молоді у душі беззавісної відданості радянській Батьківщині і неапатичності до її ворогів; комсомольська організація виховувала високу свідомість радянського студента, боролась за глибокі і міцні знання майбутніх спеціалістів.

Центральною місцем в усій виховній роботі займалась боротьба за творче оволодіння теорією марксизму-ленінізму. Більшість студентів з усією серйозністю, вдумливо і глибоко вивчають марксистсько-ленінську теорію. Під час літньої екзаменаційної сесії 1469 комсомольців університету з 1585, що склали екзамен з соціально-економічних дисциплін, склали екзамен на «відмінно» і «добре». Найкращих успіхів добились факультети І групи, де боротьба за творче вивчення геніальних праць класиків марксизму-ленінізму і високоякісну підготовку до семінарів була питанням повсякденної роботи комсомольської організації. В цьому відношенні слід відзначити комсомольську організацію хімічного факультету. Кропітка, вдумлива індивідуальна робота в групах, оперативне керівництво групами з боку факультетського бюро ЛКСМУ дали позитивні наслідки. Літню екзаменаційну сесію по соціально-економічним дисциплінам переважна більшість комсомольців склали на «відмінно» і «добре». Хороших результатів виховання у студентів творчого ставлення до вивчення марксистсько-ленінської теорії добились комсомольці II курсу фізико-математичного і IV курсу історико-економічного факультету, де комсоморгами були т.т. Вороніна, Козаченко. В цих групах не було жодної посередньої оцінки з соціально-економічних дисциплін.

Але не на всіх факультетах справи обстоять добре. Доповідач відзначає, що комсомольці геолого-географічного, філологічного і юридичного факультетів, ще не добились успіхів в боротьбі за творче оволодіння марксизмом-ленінізмом. Особливо багато недоліків в роботі філологічного факультету, де секретарем бюро ЛКСМУ був т. Толстий. Послабивши повсякденне керівництво і замінивши його шуканням «нових» форм комсомольської роботи, бюро ЛКСМУ філфаку добивалось зовнішньої чіткості і краси, мало цікавилось змістом комсомольської роботи, не мало ясної перспективи, мети. Енергія і сили комсомольського активу витрачались даремно. На факультеті часто спостерігались зриви занять з-за неявки студентів (колишній II курс, комсорг т. Мілашевич), 26 випускників на державних екзаменах з основ марксизму-ленінізму одержали посередні оцінки, студенти IV курсу Тайхман, Пашкевич, Чумак не склали екзамену з політекономії. На протязі навчального року в комсомольських групах не проводилось обговорення семінарських занять з запрошенням на них викладачів. Бюро ЛКСМУ не мало зовсім зв'язку з кафедрами і викладачами суспільних дисциплін. Все це стало можливим тому, що бюро поверхово розуміло своє завдання і не змогло направити студентів на глибоке оволодіння теорією марксизму-ленінізму.

По іншому шляху пішов комсомольський актив геолого-географічного факультету (секретар бюро тов. Рябова). Тут не було шукань нових форм роботи, але тут мало використовували й старі методи. На IV курсі геологічного відділу, де комсоргом був т. Мальковський, випадки поганої підготовки до семінарів стали системою. Часто майже половина студентів групи не приходила на семінарські заняття. Але бюро ЛКСМУ факультету нічого не зробило, щоб виправити це положення навіть і тоді, коли після зимової сесії кількість відмінників зменшилась вдвоє, студенти Петренко і Головкин на екзамені з політекономії одержали незадовільні оцінки, а 6 чоловік в групі одержали «посередньо». Під час літньої сесії студенти Шутова і Шпиков одержали незадовільні оцінки на екзамені з діалектичного матеріалізму. В цьому в першу чергу винні секретар бюро т. Рябова, члени бюро Ангелкович і Бурак і т. Мальковський, що був комсоргом групи. Велику відповідальність за погану роботу цих товаришів несе і комітет комсомолу університету.

Доповідач детально зупиняється на досягненнях і недоліках в роботі інших факультетських організацій і комітету комсомолу, говорить про істотні недоліки в роботі наукового студентського товариства і окремих наукових гуртків. Відзначається недостатнє керівництво літературною студією.

— Необхідно відмітити, — говорить т. Котов-Хроменко, — що всі ці недоліки стали можливі в результаті серйозних хиб в роботі комітету комсомолу університету, який не зміг скерувати всю виховну роботу на виконання основного завдання комсомольської організації вуза—на боротьбу за міцні і глибокі знання.

IX пленум ЦК ВЛКСМ і XI пленум ЦК ЛКСМУ відзначають, якраз цей недолік в роботі вузівських організацій, що являється головною причиною низької успішності студентів у вузах і, зокрема, в Одеському державному університеті. Історичні рішення XIX з'їзду ВКП(б), постанови IX пленуму ЦК ВЛКСМ і XI пленуму ЦК ЛКСМУ вимагають від нас якнайшвидше ліквідувати вказані недоліки і розгорнути боротьбу за підготовку високоосвічених спеціалістів, манстрів своєї справи.

На звітну доповідь комітету ЛКСМУ розгорнулася жвава дискусія, в якій взяли участь 30 чоловік.

Секретар бюро ЛКСМУ філологічного факультету т. Фашенко в своєму виступі визнав серйозні недоліки в роботі комсомольської організації факультету, які привели до того, що на факультеті погіршилась успішність, але разом з тим він заявив, що комітет комсомолу університету на протязі минулого року займав роль спостерігача, не втручався в роботу бюро. Більше того, комсомольська організація філологічного факультету вважалась одною з кращих в університеті, а група II курсу, де була комсоргом Р. Удалова і в якій виявилась найбільша кількість незадовільних оцінок вважалась однією з кращих на факультеті і навіть ставилась в приклад іншим комсомольським групам. Тов. Фашенко говорить, що бюро ЛКСМУ філфаку захоплювалось проведенням різних міроприємств і забуло про головну справу студентів-комсомольців — глибоке оволодіння знаннями. Тов. Фашенко говорить, що новообране бюро ЛКСМУ вжило заходів до ліквідації цих недоліків і перебудовує свою роботу так, щоб домогтись корінного поліпшення успішності на факультеті і виконати тим самим завдання підготовки високоосвічених спеціалістів, беззавітно відданих рідній Батьківщині і партії Леніна—Сталіна.

Член бюро ЛКСМУ юридичного факультету т. В. Бреер, говорить, що на юридичному факультеті зустрічаються такі товариші, які не виконують головного завдання, що поставлено перед студентом—глибоке оволодіння знаннями. Це т.т. Шудря, Волковинський, Цінер, Терещенко. Вони погано вчать, роблять прогули, раз-у-раз порушують дисципліну. Пора вже приборкати цих товаришів. Слід їх виставити на суд громадськості університету і примусити чесно виконувати свої обов'язки. Тов. Бреер говорить також про необхідність покращити організаційну роботу в комсомольській організації університету, розвинути критику наших недоліків знизу, зміцнити комсомольську і трудову дисципліну.

Член бюро ЛКСМУ фізико-математичного факультету т. Пішкіна підкреслює, що критика недоліків роботи комсомольської організації факультету в звітній доповіді комітету ЛКСМУ є цілком вірною, ми недостатньо боролись за високу успішність і мало допомагали в цій справі деканату і партійному бюро. Внаслідок цього на факультеті 24 студенти мали академічну забор-

гованість. На факультеті не проводилась індивідуальна робота з комсомольцями. Член комітету ЛКСМУ т. Болдирев приділяв увагу лише членам бюро і зовсім не помічав комсоргів, а саме їм необхідно подати допомогу в роботі, якщо виходити з цілком вірного положення, що академічна група повинна бути центром роботи.

Член бюро ЛКСМУ історико-економічного факультету т. Тронева відзначає, що в результаті недостатньої роботи бюро ЛКСМУ на економічному відділі факультету під час літньої сесії показники різко знизились було одержано 22 посередні оцінки (в основному на II курсі). На тих курсах, де був хороший колектив, зокрема на IV курсі, літня сесія пройшла успішно. Тут комсомольці боролись за високу дисципліну і міцні знання. Але бюро факультету не змогло добитись створення міцних колективів на всіх курсах і в цьому напрямку воно не одержало потрібної допомоги і від комітету комсомолу університету. Член комітету т. Збандук (відповідальний за організаційну роботу) жодного разу не побував на факультеті, а член активу комітету т. Соколовська обмежилась перевіркою щоденників комсоргів. Не було справжнього керівництва комсомольською роботою з боку комітету ЛКСМУ. Комітет не перевіряв чи виконуються на факультетах рішення, що приймалися на комітеті. Рівень виховної роботи в університеті був явно недостатній. Все це привело до зниження академічної якості навчання, треба рішуче усунути недоліки в виховній роботі і піднести її на вищій рівень.

— Як вийшло, що в нашій групі було багато посередніх і поганих оцінок? — питає тов. Соколова (член бюро ЛКСМУ філфаку).—Ряд активістів і навіть члени бюро одержали погані оцінки. Доповідач сказав, що наша група весь рік займалась розважними міроприємствами: культпоходами, диспутами і т. і. Це не так. Диспути і культпоходи сприяли згуртуванню колективу. Тим більше, що ми не зловживали їх проведенням. Заважала ж нам добре вчитися надмірна кількість різних зборів, засідань, нарад і переважання громадськими дорученнями, бо у нас вже давно повелось так, що ряд комсомольців мають по 5—6 громадських доручень, а основна маса комсомольців не бере участі в громадській роботі. Слід позбавитись від такого нерівномірного розподілу доручень. Дивно, що ні факультетське бюро, ні комітет не помічали раніше недоліків в роботі нашої групи і захвлювали її. А між тим недоліки ці усуваються дуже повільно, про це свідчать перші семінари, які проходять на недостатньому рівні.

Тов. Соколова говорить про необхідність навести порядок у шефській роботі і вимагає, щоб комітет ЛКСМУ добився, щоб за університетом закріпили школи, де б комсомольці, виконуючи шефську роботу, більш досконало знайомились з учнями, з своєю майбутньою роботою по

вихованню підростаючого покоління в дусі комунізму.

Комсомолка Солдатенко говорить про недостатній рівень семінарських занять, по політичній економії, які проводяться викладачем т. Ласкер. Значна частина питань семінару залишається нерозбіраною; викладач багато часу витрачає на перекличку і вступ, аналіз виступів студентів відсутній. Ці недоліки повинні бути усунені. Центральний Комітет партії вимагає від викладачів підвищувати ідейно-теоретичний рівень лекцій і семінарів і майстерність викладання суспільних дисциплін. Якнайшвидше виконати цю вимогу — почесний обов'язок кожного викладача.

Делегат тов. Шапіро (юридичний факультет) відзначила, що доповідач багато уваги приділив юридичному факультету, що не є випадковим. Поряд з успіхами в спортивній роботі і в організації художньої самодіяльності, на факультеті були значні недоліки в навчальній роботі. На факультеті мали місце такі ганебні вчинки, як складання заліку студенткою Трофимовою за студентку Г'орбунову, ряд студентів-випускників на державних екзаменах з основ марксизму-ленінізму одержали погані оцінки і т. д.

Між тим, на факультеті недостатньо боролись з такими фактами. Робота комсомольського бюро не була досить оперативною. Ми багато планували, але не все виконували. У нас не було конкретного керівництва комсоморгами ні з боку бюро, ні з боку комітету. Члени комітету на факультеті рідкі гості і то бувають вони тільки тоді, коли настає потреба в збиранні тих чи інших зведень.

З великою промовою, в якій було детально проаналізована робота комсомольської організації університету, виступив секретар партбюро М. К. Симоненко.

У своєму виступі тов. Симоненко чітко сформулював основні завдання комсомольської організації університету. Головним в них з'являється всебічна допомога професорсько-викладацькому складу у справі підготовки висококваліфікованих радянських спеціалістів будівників комуністичного майбутнього.

Найбільш важливим засобом піднесення усієї роботи організації,—каже тов. Симоненко,—з'являється зосередження всієї уваги на виховній роботі в комсомольських групах. Лише підвищивши рівень роботи комсомольських груп, ми зможемо одержати жадані результати роботи організації в цілому.

Конференція прийняла розгорнуте рішення, спрямоване на виконання тих великих завдань, які стоять зараз перед комсомолом—вірним помічником комуністичної партії.

На конференції був обраний новий склад комітету ЛКСМУ в складі тт. В. Котов-Хроменко, Толстий, Єгоров, Новикова, Лось, Михайлюк, Тетельбаум, Бакало, Руденко, Загороднюк, Козлова, Бабенко, Кучерявий, Фурман.

Старанно вивчають основи марксизму-ленінізму

В цьому році ми вперше зустрілися з новою для нас формою перевірки засвоєння курсу основ марксизму-ленінізму — з семінарами. На семінарах виявляється, як зрозуміли і вивчили студенти ту чи іншу тему під час самостійної підготовки. Основи марксизму-ленінізму — улюблений предмет студентів нашого курсу. Всі студенти уважно слухають і конспектують лекції, які читає нам доц. Бельфор.

Після того, як ми одержали план першого семінару, ми почали наполегливо готуватися до нього. Студенти нашого курсу часто бували на консультаціях у викладача, де розв'язували незрозумілі питання. Кожного дня студенти нашого курсу працювали над конспектуванням основної і допоміжної літератури.

Завдяки хорошій підготовці перший семінар пройшов дуже добре. Всі

виступи студентів були цікавими, продуманими, висвітлювали основну суть питання. Студентка Голдовська широко освітила питання про історію створення «Маніфесту комуністичної партії». Уважно вислухавши її виступи, студенти Хожинська і Тульчинська виступили з доповненнями.

Кожне питання теми детально розбиралося. Добре відповідали т.т. Іванов і Камінська. Інші студенти вносили доповнення. Відповіді були чіткі, продумані, пов'язані з сучасністю.

Підсумовуючи наслідки семінару, викладач узагальнив відповіді студентів, зупинив нашу увагу на недоліках, допущених при відповідях, пояснив незрозумілі питання.

Перший семінар пройшов у нас жваво і цікаво. Ми будемо домагатися, щоб наступні семінари проходили у нас краще.

М. КУЗНЕЦОВ, студент I курсу біологічного факультету.

СЕМІНАРИ ПРОХОДЯТЬ АКТИВНО

Разом з усім радянським народом студенти нашого курсу уважно стежили за роботою XIX з'їзду нашої рідної комуністичної партії.

На всіх підприємствах нашої країни на честь з'їзду радянські люди стають на стахановську вахту. Нашою стахановською вахтою являється відмінне навчання.

В цьому навчальному році у нас на II курсі було проведено ряд семінарів з основ марксизму-ленінізму і радянського державного права. Вже перші семінари показали серйозне і сумлінне ставлення комсомольців нашого курсу до навчання. Змістовними і інтересними були відповіді комсомольців Хромого і Мацієвського на семінари з основ марксизму-ленінізму. Добре відповідали на семінарі з радянського державного права комсомольці Семенов, Кіща, Буфор. Відповіді цих товаришів викликали жваве обговорення теми. Ми докладемо всіх зусиль, щоб закріпити перші успіхи.

А. БОТВИНОВА, студентка II курсу юридичного факультету.

Нам пишуть випускники

БУТИ РАДЯНСЬКИМ ВЧИТЕЛЕМ — ВЕЛИКА ЧЕСТЬ

Здрастуйте, дорогі друзі!
Ось я уже і працюю. Давня мрія — стати педагогом — досягнута.

З почуттям гордості я думаю про Одеський університет, де я вчилася. З почуттям великої і глибокої вдячності я згадую наших викладачів і професорів, які озброїли мене знаннями, привили навички самостійної роботи. Бувають уроки, для яких немає зібраного матеріалу, а шам з свіжим знанням треба тільки привести в систему те, що недавно вивчалось в університеті і, керуючись навчальною програмою, застосувати до того чи іншого уроку. Це викликає бажання яконайбільше працювати над собою, вдосконалювати свої знання, оволодівати майстерністю викладання, щоб високо тримати честь випускника Одеського університету. Я продовжую навчання. Займаюсь у вечірньому університеті марксизму-ленінізму. Хочу підготуватися до складання кандидатського мінімуму.

Перші кроки важкі. Зразу ж почувалась головний недолік, загальний для нас всіх, починаючих роботу в школі — недостатня практика. Різні дрібниці, які ми не помічаємо під час проходження практики в школі, дають себе знати в перші ж дні самостійної праці і вимагають уважності до себе ставлення.

Кожний молодий вчитель одержує клас для керівництва, а це дуже відповідальна посада. Треба добре знати всіх учнів, бувати у них дома, розмовляти з батьками. В цей же час необхідно крім навчальних планів складати плани роботи класного керівника, вести журнал поведінки,

складати орфограми і контролі, про які ми навіть нічого не чули.

З усім цим нас повинні були ознайомити під час проходження практики в школі, але, на жаль, цього чомусь не зробили.

А яке складне і відповідальне завдання лягає на вихователя в годині класного керівника! Чи був хоч один студент ознайомлений під час практики з методикою проведення цих годин? Ні, цього чомусь також не зробили.

Практика у нас проходила з метою дати можливість кожному студенту провести чотири уроки в визначеній формі, що не так важко було зробити, коли поруч з тобою керували практикою, досвідчений педагог, товариш. Зовсім інша річ справжня робота, з шуканням нових методів, з переживанням радісних хвилин, коли бачиш, що мета досягнена.

А все ж хотілося б, щоб недоліки нашої практики в школі були усунені, щоб практика проходила з найбільшим наближенням до справжньої роботи.

Я і інші наші випускники — Заремба, Крижанівська, Отруб'ян працюємо в славному шахтарському місті — Сталіно. Місто молоде, життя в ньому кипить і кличе нас, молодих спеціалістів, віддати всі сили на благо любимої Батьківщини, що нас навчила і поставила на відповідальні пости — виховувати майбутніх будівників комунізму. Ми впевнені, що виправдаємо це довір'я Батьківщини.

Л. ЛОЗЯНКО, випускниця філологічного факультету.

З листів до редакції

„СТИПЕНДІАДА“

Нещодавно в університеті закінчилось одне, здавалось би на перший погляд, непомітне міроприємство — «стипендіада», як в жарт студенти називають ті дні, коли вони одержують стипендію.

Справді, це міроприємство в нашому університеті перетворюється в змагання на силу й виносливість студентів, на довге стояння в чергах біля каси, коли раптом, в трьохденний строк стипендію потрібно одержати кількатисячному студентському колективу.

Скільки доводиться тут студентам і аспірантам витрачати часу марно! І це після палких промов і закликів до корисного використання кожної хвилини. Більше того, нерідко бувають випадки, коли студенти одержують стипендію в лекційний час.

Нам здається, що виплату стипендії студентам можна було б організувати більш доцільніше. Може адміністрація університету в цьому питанні потрібна консультація. За цим радимо звернутись хоч би в Водний інститут.

А. ТУРОВСЬКИЙ.

Нові спортивні рекорди на честь 35 роковин Жовтня

Вчора на стадіоні «Харчовик» легкоатлети університету (тренер В. Г. Старовірський) зробили спробу покращити рекорди області в естафетному бігу 4×200 і 4×400 м.

Спроба блискуче вдалася. Команда легкоатлетів, що виступала в складі В. Шеблаєва, О. Іванова, Е. П'ятерикова і О. Сіренко в естафеті

4×200 м, показала результат і хв. 34,9 сек. Це новий рекорд області і студентський рекорд України.

Другий студентський рекорд республіки, а також обласний рекорд встановлений в естафеті 4×400 м. Команда в складі О. Іванова, Д. Колоса, В. Сахарова і О. Сіренко принесла естафетну паличку за 3 хв. 31,7 сек. Старий рекорд належав

команді Одеського електротехнічного інституту зв'язку і був встановлений в 1950 році. Найближчим часом наші легкоатлети зроблять спробу покращити рекорди області і досягнення українських студентів в естафетах 800+400+200+100; 3×1000 м; 4×800 м; 4×500 м.

В. ПИСАРУК.

У лінгвістичному гуртку

На нашому факультеті працює гурток лінгвістики студентів II-V курсів (російського відділу), в якому налічується 21 чоловік. Цей гурток складається з трьох секцій (історії російської мови та діалектології, сучасної російської мови і порівняльного мовознавства). Кожну секцію очолює викладач. Всі гуртківці одержали теми доповідей відповідно секції, членом якої він є. Засідання ж завжди відбуваються загальною.

Всі доповіді гуртківців присвячені актуальним питанням мовознавства і спрямовані на глибоке творче засвоєння сталінського вчення про мову.

Робота гуртка проходить регулярно, активно. Уже відбулось 3 засідання, на яких було заслухано ціка-

ві доповіді та інформації студентів Ангерта, Мілашевича, Танкілевич, Іщенко, Зайцевої.

Особливо жваву дискусію викликала доповідь студентки IV курсу Танкілевич «До питання про внутрішні закони розвитку мови». Виступаючі товариші висловлювали свої думки щодо загальних і окремих внутрішніх законів розвитку мови: які закони слід вважати загальними, які — окремими, чи є загальні закони для всіх мов світу, чи діють внутрішні закони в фонетичній та лексичній і т. д.

Жваву дискусію викликала питання про відношення деяких слів до словникового складу: чи можна віднести до словникового складу неологізми, арготизми, чи вважати їх поза-

словниковим складом. Члени гуртка ставлять перед собою актуальні, цікаві питання мовознавства. Освітлення і розв'язання цих питань приносить велику користь студентам, привчаючи їх до самостійного мислення, даючи їм цінний науковий досвід.

Позитивним є те, що викладачі факультету беруть найактивнішу участь в роботі гуртка. В дискусії, що розгорнулася на доповідь студентки Танкілевич взяли участь доценти К. Гагкаєв, Н. Букатевич, кандидат філологічних наук Ф. Смагленко і старші викладачі т.т. Г. Міжевська і М. Копиленко.

Староста гуртка, студент V курсу Ілляш М.

ПОРАДИ ВИКЛАДАЧА

ЯК ГОТУВАТИСЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття в вищому учбовому закладі являються однією із підвищених форм самостійної роботи студентів. В справі підготовки майбутніх спеціалістів високої кваліфікації семінарські заняття поряд з такими видами самостійної роботи, як курсові, дипломні роботи, спецсемінари, гурткова робота і т. п. відіграють величезну роль. Правильна організація семінарських занять озброює студентів навичками роботи над джерелами, привчає до праці, до самостійності й, нарешті, робить їх впевненими в своїх знаннях, в їх глибині й міцності.

Відправним початком самостійної роботи являється, звичайно, науково поставлений лекційний курс, але ж обмежитися тільки ним аж ніяк не можна. Саме виходячи з цього, В. І. Ленін, виступаючи в 1919 році в Свердловському університеті, підкреслив виключно важливість самостійної роботи студентів над матеріалом після прослухання лекцій. «Тільки тоді, — заявив В. І. Ленін, — якщо навчитесь самостійно розбиратися в цьому питанні, — тільки тоді ви можете вважати себе досить твердими в своїх переконаннях і досить успішно відстоювати їх перед ким завгодно і коли завгодно». Аналогічну думку висловив В. І. Ленін на III з'їзді РКСМ, вводячи самостійну роботу учнівської молоді в принцип навчання, як найнеобхіднішу умову для досягнення свідомого й тривалого засвоєння знань. «Нам, — говорив В. І. Ленін, — не треба зубрячки, але нам треба розвинути і вдосконалити пам'ять кожного, хто вчиться, знанням основних фактів, бо комунізм перетвориться в пустоту, перетвориться в пусту вивіску, ко-

муніст буде тільки просто хвастуном, якщо не будуть перероблені в його свідомості всі набуті знання».

Таким чином, основоположний погляд В. І. Леніна на роль самостійної роботи тих, що вчаться переконують нас, що без самостійної роботи студентів не можна підготувати людину, яка б досконало володіла своєю спеціальністю й могла творчо працювати в будь-якій галузі громадської праці.

Всі разом взяті види самостійної роботи, а в тому числі й семінарські заняття студентів, являються важливим засобом для подолання формалізму, поверховості й неміцності знань, рятують студентів — майбутніх радянських спеціалістів, від начотництва й талмудизму, про виключно шкідливість яких говорив товариш Сталін в своєму геніальному творі «Марксизм і питання мовознавства». «Начотчики і талмудисти, — сказав В. І. Ленін, — думають, що коли вони заучать напам'ять... висновки й формули й почнуть їх цитувати так і сяк, то вони будуть спроможні розв'язувати будь-які питання, розраховуючи, що заучені висновки й формули прийдуться їм для всіх часів і країн, для всіх випадків у житті. Але так можуть думати лише такі люди, які бачать букву марксизму, але не бачать його суті, заучують тексти висновків і формул марксизму, але не розуміють їх змісту».

Завдання підготовки студентів до семінарських занять розв'язуються в залежності від того, який вони носять характер — чи провадять семінар методом запитань і відповідей, чи яким-небудь іншим методом.

Наша думка полягає в тому, що вже пора відмовитися від методу запитань і відповідей, як методу, який приводить до начотництва, заучування без достатнього глибокого розуміння заучуваного. Ставлячи завданням підготовки студентів до самостійної діяльності, потрібно в значній мірі активізувати їх роботу ще в стінах вуза. Потрібно навчити їх, як вивчати твори, як готувати розгорнуті усні виступи й доповіді на семінарі, як конспектувати ті, чи інші твори, щоб врешті озброїти їх вмінням творчо застосовувати положення марксистської теорії для пояснення явищ громадського життя й питань своєї спеціальності. Звідси й випливає необхідність в запровадженні інших методів проведення семінарських занять. Необхідно практикувати замість методу запитань і відповідей тематичні виступи й доповіді, організувати дискусії по ряду теоретичних питань тієї чи іншої спеціальності.

Існуючий й донині метод запитань і відповідей, носить елементи школярства, ставить студента на шлях догматичного заучування положень марксистської теорії, в силу чого знання втрачають свою дійову цінність, і немає гарантії, що одержані знання не лишаться в голові майбутнього спеціаліста мертвим вантажем.

Відмова від методу запитань і відповідей диктується життєвою необхідністю, яка виходить із завдань побудови комунізму в нашій країні й успішного виконання грандіозного плану робіт, вказаних в директивах XIX з'їзду ВКП(б) про п'ятий п'ятирічний план розвитку СРСР.

Отже, якщо стати на точку зору впровадження більш активних методів семінарських занять, то тоді й характер підготовки до них повинен

різко змінитися. В першу чергу кафедрі повинні розробити й довести до студентів тематичний план семінарських занять, який передбачив би ввечері опрацювання всіма студентами необхідної літератури і активної їх участі в обговоренні тем на семінарських заняттях.

Особливу важливість має те, наскільки студенти озброєні вмінням працювати над декількома джерелами. Потрібно сказати, що не тільки студенти молодших курсів, але й старших, не завжди користуються при реферуванні, підготовці до занять чи доповіді продуктивними методами роботи. Спостереження свідчать, що встановлені традиції в цьому відношенні роблять їх працю малопроductивною. В цілому це робиться так: кожну книгу вони або читають, або конспектують зразу всю. На другому етапі йде відбір по плану. Іншими словами, перечитується знову все по конспекту з майже завжди повторним користуванням першоджерелами. Така праця не рентабельна. Можна і треба працювати інакше.

Припустимо, тема дослідження «Русійні сили розвитку соціалістичного суспільства». Для написання або підготовки виступів необхідно в першу чергу скласти план роботи, план опрацювання теми. Бажано, щоб план і необхідна для опрацювання література були вказані керівником семінару. Одержавши вказівки, необхідно для кожного із рекомендованих джерел приготувати зошит і розграфити його в розгорнутому вигляді. План теми, наприклад, може бути таким:

1. Соціалістична система господарства — економічний фундамент радянського суспільства.
2. Роль політичної надбудови в розвитку радянського суспільства.
3. Русійні сили радянського суспільства.

Позначивши на кожному зошиті розділ плану теми, в зошит насамперед слід записати матеріал із праць класиків марксизму-ленінізму.

Джерела:

1. Маркс і Енгельс. Твори, том II.
2. В. І. Ленін. Про завдання спідки молоді.
3. В. І. Ленін. Твори, том X.
4. В. І. Ленін. Про Велику Вітчизняну війну.
5. В. І. Ленін. Марксизм і питання мовознавства.
6. В. І. Ленін. Економічні проблеми соціалізму в СРСР.

Слід починати опрацювання перш за все основоположної, класичної марксистської літератури, а потім критичної, художньої і т. д., заносячи в відповідний зошит в формі конспекту чи цитування все те, що відноситься до того або іншого пункту плану теми.

Таким чином до кінця роботи над кожним джерелом весь зміст буде рознесено по пунктах плану теми, й лишасться тільки літературно оформити матеріал.

При такому методі роботи немає потреби утримувати в пам'яті весь зміст книги, повторно читати її і конспектувати, бо розмістивши в порядку зошити, можна знайти в них все, що було предметом вивчення. Глибоко продуманий й законспектований матеріал при певній системі його розположення безумовно зробить знання студентів по даному питанню й глибокими й міцними.

Це можна пропонувати як для реферування, так і для підготовки до усного виступу, тільки в останньому випадку для зручності слід скласти тези.

Доцент кафедри педагогіки і психології **В. М. ВЕРЕСКУН.**

В. о. редактора Б. НАЙДЬОНОВ.